

漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較研究

Miss Chidhathai Puyati

此論文為朱拉隆功大學文學院東語系漢語專業
中文（作為外語教學）碩士國際課程研修內容之一部分

二〇〇七學年度

版權所有者：朱拉隆功大學

การศึกษาเปรียบเทียบภาษิต-คำพังเพยจีนและไทยที่สะท้อนแนวคิดเรื่องคุณธรรม

นางสาว ชิดหทัย ปุยะติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

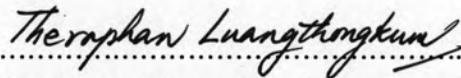
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

500310

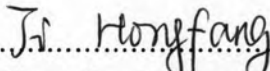
論文題目
研究生
專業名稱
導師

漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較研究
Miss Chidhathai Puyati
中文（作為外語教學）碩士國際課程
Sasarux Petcherdchoo, Ph.D.

此論文獲朱拉隆功大學文學院核准為碩士研修內容的一部分

..... 文學院院長
(Professor Theraphan Luangthongkum, Ph.D.)

論文答辯委員會

..... 主任委員
(Associate Professor Ji Hongfang, Ph.D.)

..... 導師
(Sasarux Petcherdchoo, Ph.D.)

..... 委員
(Associate Professor Prapin Manomaivibool, Ph.D.)

จิตหทัย ปุยะติ : การศึกษาเปรียบเทียบภายิต-คำพังเพยจีนและไทยที่สะท้อนแนวคิดเรื่อง
คุณธรรม. (漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較研究) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.
ศศรัภย์ เพชรเชิดชู, 138หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์และการใช้โวหารภาพพจน์ใน
ภายิต-คำพังเพยจีนและไทย ตลอดจนศึกษาแนวคิดเรื่องคุณธรรมที่ปรากฏในภายิต-คำพังเพยจีนและ
ไทย อันประกอบด้วยคุณธรรม ๕ ประการ คือความเมตตา ความจงรักภักดีต่อชาติและ
พระมหากษัตริย์ ความกตัญญูคุณทวดที่ การให้อภัย และความซื่อสัตย์สุจริต

ผลการวิจัยพบว่าภายิต-คำพังเพยจีนและไทยมีโครงสร้างไวยากรณ์ ๓ ระดับ คือ วลี ประโยค
ความเดียว และประโยคความรวมหรือความซ้อน ซึ่งโครงสร้างที่พบมากที่สุดทั้งสองภาษาคือ
ประโยคความรวมหรือความซ้อน ในด้านการใช้โวหารภาพพจน์ พบว่าภายิต-คำพังเพยจีนและไทย
ต่างก็มีการใช้โวหารภาพพจน์ ๕ ประเภท ได้แก่ การใช้ความเปรียบ นามนัย อธิพจน์ บุคลาธิษฐาน
และปฏิพจน์ ซึ่งโวหารที่พบมากที่สุดทั้งสองภาษา คือการใช้ความเปรียบ การวิจัยครั้งนี้พบว่า
ภายิต-คำพังเพยจีนและไทยต่างก็สะท้อนแนวคิดเรื่องคุณธรรมทั้ง ๕ ประการดังกล่าวข้างต้น แต่ก็มี
ความแตกต่างบางประการ เช่น แนวคิดเรื่องความกตัญญูคุณทวดที่ปรากฏในภายิต-คำพังเพยจีน
สะท้อนให้เห็นว่าบุตรควรแสดงความกตัญญูต่อบุพการีในรูปแบบของการกระทำที่เป็นรูปธรรม เช่น
การรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย หรือการชดใช้หนี้สินแทนบุพการี เป็นต้น แต่กลับไม่พบแนวคิดเช่นนี้
ในภายิต-คำพังเพยไทย ที่ส่วนใหญ่จะสะท้อนแนวคิดความกตัญญูคุณทวดที่ในลักษณะที่เป็นนามธรรม
เช่น การปลุกฝังให้บุตรสำนึกบุญคุณของบุพการี เป็นต้น

นอกจากนี้แนวคิดเรื่องคุณธรรมที่ปรากฏในภายิต-คำพังเพยจีนและไทย ยังสะท้อนให้เห็น
ถึงลัทธิความเชื่อและศาสนาของชนชาติจีนและไทยอีกด้วย กล่าวคือ ชาวจีนได้รับอิทธิพลเรื่อง
คุณธรรมจากแนวคิดของขงจื้อเป็นหลัก ส่วนชาวไทยได้รับอิทธิพลเรื่องคุณธรรมจากหลักธรรมทาง
พุทธศาสนา ดังนั้นการศึกษาแนวคิดเรื่องคุณธรรมที่ปรากฏในภายิต-คำพังเพยจีนและไทย จึงช่วย
สร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของทั้งสองชนชาติได้ดียิ่งขึ้น

ภาควิชา.....ภาษาตะวันออก.....
สาขาวิชา.....ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ.....
ปีการศึกษา.....2550.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ไฉนภรณ์ ปุยะติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ศศรัภย์ เพชรเชิดชู.....

CHIDHATHAI PUYATI : 漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較研究
 (A COMPARATIVE STUDY OF CHINESE AND THAI PROVERBS AS
 REFLECTING THE IDEA OF VIRTUE) 導師：SASARUX PETCHERDCHOO,
 Ph.D., 138 頁.

本研究目的是探討漢泰諺語的語法結構與修辭法，以及針對漢泰諺語所反映的道德價值觀念進行研究，所謂道德價值觀念指的是五種道德，即仁義、忠誠、孝順、寬容及誠信。

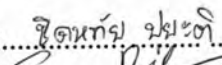
研究結果發現，漢泰諺語的語法結構可分為三種，即短語、單句及複句。其中，兩種諺語數目最多的語法結構都是複句。修辭法上發現，漢泰諺語都運用相同的五種修辭法，即比喻、借代、誇張、比擬及對照。其中，兩種諺語運用最多的是比喻法。大體上，漢泰諺語都反映出相同的五種道德，而有的思想內涵還有差異存在。比如：在孝順道德上，漢諺語反映出孩子應通過具體的方法對父母表現孝順，如：生病了要伺候、替父母還債等。而這種思想內涵卻沒有出現於泰諺語中，泰諺語常常反映出抽象的思想感情，如：強調孩子對父母感恩等。

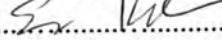
除此之外，漢泰諺語所反映出的道德價值觀念，還表現出兩國人民不同的宗教信仰。儒家思想對中國人民的道德觀影響很大，而佛教教義對泰國人民的思想觀念產生了深刻的影響。由此可見，通過漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較研究，能更加深入地瞭解兩國不同的文化內涵。

系別.....東語系.....

專業名稱...中文（作為外語教學）碩士國際課程...

學年.....二〇〇七年.....

研究生..........

導師..........

致謝

首先感謝我的工作單位泰國烏汶大學文學院，給予最寶貴的機會讓我到本校攻讀碩士學位，並提供全部的學費。同時感謝東語系的系主任魏清博士(Metcha Sodsongkrit)，魏清博士一直都很瞭解我在讀書過程中的困難，並不斷地支持我、指導我。還要感謝烏汶大學文學院東語系中文專業的各位同事熱情的幫助。

其次，非常感謝導師陳楚芬博士(Sasarux Petcherdchoo)。陳老師一直關心、指導我，並給予了我的論文許多寶貴的意見與建議，全力地支持我完成此論文。我在此衷心地感謝老師的恩情。

非常感謝答辯委員會副教授計紅芳博士及副教授 Prapin Manomaivibool 博士，她們犧牲寶貴的時間為我審查論文的內容，指出論文的缺點，並提出了對我有幫助的寶貴建議。

再次是感謝泰國朱拉隆功大學文學院東語系漢語專業、泰國藝術大學文學院東語系漢語專業與國立臺灣師範大學華語文研究所的各位敬愛的老師們，給予我寶貴知識及諄諄教導。此外，我還要深深地感謝許江南老師，我的第一位中文老師，他培養了我學中文的興趣。

感謝朱拉隆功大學孔子學院的院長傅增有教授，給我提供了許多中國文化的知識，並熱情地給予指導及幫助。

感謝 Thananan Trongdee 博士、Sarinya Jitbanjong 老師及馬哈薩拉堪大學人文學院泰語系的各位老師，給我提供許多泰文文獻，並在泰文方面給予了我許多高價值的知識。

感謝烏汶大學文學院英語系與泰語系的各位老師，在英文及泰文方面給我提供了熱情的幫助及寶貴的指導。

感謝李美琴同學、黃賢淑同學、陳明德同學、張曹武同學及各位同學，給我多方的幫助和真心的安慰及鼓勵，當我遇到困難時，他們真心實意的幫助體現了我們之間深厚的友情。同時我也要感謝覃冬冬小姐及各位中國朋友，幫助我修改中文，並對此論文提出許多有價值的建議與看法。

非常感謝親愛的兄弟、各位親戚及各位好朋友，給予我各方面的支持和幫助，讓我能按時完成此論文。

最後感謝敬愛的父母，當我最痛苦的時候，他們一直陪在我身邊，不斷地安慰我、鼓勵我。他們對我無限關愛之情讓我此生感激不盡，不能忘懷。

目錄

	頁數
泰文摘要.....	iv
中文摘要.....	v
致謝.....	vi
第一章	引言.....1
1.1	問題的提出.....1
1.2	研究目的.....2
1.3	研究假設.....2
1.4	研究範圍.....2
1.5	研究方法.....3
1.6	研究的意義和作用.....3
1.7	研究說明.....3
第二章	文獻探討.....5
2.1	道德的定義.....5
2.2	儒家思想對中國傳統道德的影響.....5
2.2.1	儒家的產生及其特徵.....6
2.2.2	儒家思想.....6
2.2.3	儒家思想在漢諺語之反映.....7
2.3	漢諺語的相關理論.....8
2.3.1	漢諺語的定義.....8
2.3.2	漢諺語的語法結構.....9
2.3.3	漢諺語的修辭技巧.....11
2.4	泰諺語的相關理論.....13
2.4.1	泰諺語的定義.....13
2.4.2	泰諺語的語法結構.....13
2.4.3	泰諺語的修辭技巧.....14
2.5	句法分析的理論.....15
2.6	前人研究綜述.....16
2.6.1	中文文獻.....16
2.6.2	泰文文獻.....16
2.7	小結.....17
第三章	漢泰諺語語法結構與修辭法之比較.....18
3.1	漢泰諺語語法結構之比較.....18
3.1.1	漢泰諺語語法結構的相同.....21
3.1.1.1	短語.....21
3.1.1.2	單句.....23
3.1.1.3	複句.....25

	3.1.2	漢泰諺語語法結構的差異.....	28
	3.1.2.1	只出現於漢諺語而沒有出現於泰諺語的語法結構.....	28
	3.1.2.2	只出現於泰諺語而沒有出現於漢諺語的語法結構.....	31
	3.1.3	小結.....	34
3.2		漢泰諺語修辭法之比較.....	35
	3.2.1	比喻.....	37
	3.2.1.1	明喻.....	37
	3.2.1.2	暗喻.....	38
	3.2.1.3	略喻.....	39
	3.2.1.4	借喻.....	40
	3.2.2	借代.....	41
	3.2.3	誇張.....	42
	3.2.4	比擬.....	43
	3.2.5	對照.....	44
	3.2.6	小結.....	45
第四章		漢泰諺語所反映的道德價值觀念.....	46
	4.1	漢諺語所反映的道德價值觀念.....	46
	4.1.1	仁義.....	46
	4.1.2	忠誠.....	47
	4.1.3	孝順.....	48
	4.1.4	寬容.....	49
	4.1.5	誠信.....	50
	4.2	泰諺語所反映的道德價值觀念.....	52
	4.2.1	仁義.....	52
	4.2.2	忠誠.....	54
	4.2.3	孝順.....	55
	4.2.4	寬容.....	56
	4.2.5	誠信.....	58
	4.3	小結.....	61
第五章		漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較.....	62
	5.1	漢泰諺語所反映的道德價值觀念的相同.....	62
	5.1.1	仁義.....	62
	5.1.2	忠誠.....	65
	5.1.3	孝順.....	67
	5.1.4	寬容.....	68
	5.1.5	誠信.....	71

5.2	漢泰諺語所反映的道德價值觀念的差異.....	74
5.2.1	只出現於漢諺語而沒有出現於泰諺語 的思想內涵.....	74
5.2.1.1	仁義.....	74
5.2.1.2	忠誠.....	74
5.2.1.3	孝順.....	74
5.2.2	只出現於泰諺語而沒有出現於漢諺語 的思想內涵.....	75
5.2.2.1	順從君主.....	75
5.2.2.2	終身伺候.....	75
5.3	小結.....	75
第六章	結論.....	76
6.1	漢泰諺語語法結構之比較.....	76
6.2	漢泰諺語語法結構的差異之原因.....	76
6.3	漢泰諺語修辭法之比較.....	77
6.4	漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較.....	77
6.5	宗教信仰在漢泰諺語之反映.....	78
6.6	局限與未來研究課題.....	81
	參考文獻.....	82
	附錄.....	86
	作者簡介.....	138

表目錄

	頁數
表 3.1 漢諺語的語法結構.....	19
表 3.2 泰諺語的語法結構.....	20
表 3.3 漢泰諺語的語法結構.....	21
表 3.4 漢泰諺語語法結構之比較.....	34
表 3.5 漢諺語的修辭法.....	35
表 3.6 泰諺語的修辭法.....	36
表 3.7 漢泰諺語修辭法之比較.....	37
表 4.1 漢諺語所反映的道德價值觀念.....	52
表 4.2 泰諺語所反映的道德價值觀念.....	61
表 5 漢泰諺語所反映的道德價值觀念之比較.....	62